

Samarbetsavtal mellan tvåspråkiga välfärdsområden om svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänster

Innehållsförteckning

1.	Avtalsparter.....	2
2.	Definitioner.....	2
3.	Bakgrund till och syfte med avtalet	3
4.	Godkännande av avtalet samt inlämnande till social- och hälsovårdsministeriet.....	4
5.	Giltighetstid för avtalet.....	4
6.	Avtalsstruktur som gäller tjänster	4
7.	Tjänster som omfattas av samarbetsavtalet.....	5
8.	Noggrannare innehåll i tjänster samt villkor.....	5
9.	Prissättning	6
10.	Sekretess och dataskydd	6
11.	Skadeståndsansvar.....	6
12.	Uppföljning av avtalet och utvärdering av fullgörandet.....	7
13.	Force majeure	7
14.	Ändring och uppsägning av avtalet.....	8
15.	Överföring av avtalet	8
16.	Meningskiljaktigheter och lagstiftning som tillämpas	8
17.	Underskrifter	9
18.	Bilagor	10

1. Avtalsparter

- 1) Helsingfors stad, FO-nummer 0201256-6
- 2) HUS-sammanslutningen, FO-nummer: 1567535-0
- 3) Östra Nylands välfärdsområde, FO-nummer: 3221339-3
- 4) Mellersta Österbottens välfärdsområde, FO-nummer: 3221325-4
- 5) Kymmenedalens välfärdsområde, FO-nummer: 3221311-5
- 6) Västra Nylands välfärdsområde, FO-nummer: 3221347-3
- 7) Vanda och Kervo välfärdsområde, FO-nummer: 3221356-1
- 8) Egentliga Finlands välfärdsområde, FO-nummer: 3221065-1
- 9) Österbottens välfärdsområde, FO-nummer: 3221324-6

2. Definitioner

I detta Avtal används begrepp som definierats nedan:

Kund	Invånare i välfärdsområdet och andra personer för vilka välfärdsområdet enligt lag ska ordna social- och hälsovårdstjänster
Välfärdsområdeslagen	Lag om välfärdsområden (29.6.2021/611)
Ordnandelagen	Lag om ordnande av social- och hälsovård (29.6.2021/612)
Parter	Två eller flera organisationer som har nämnts i punkt 1
Part	Varje organisation som har nämnts i punkt 1 separat
Serviceproducent	Part som säljer service till en annan Part
Serviceavtal	Ett serviceavtal som har ingåtts inom ramen för detta Avtal
Serviceförteckning	Förteckning som finns som Bilaga 1 till detta Avtal som omfattar de tjänster som Parter erbjuder varandra
Avtalsparter	Alla organisationer som har nämnts i punkt 1 tillsammans
Avtal	Detta avtalsdokument med bilagor
Beställare	Part som köper service av en annan Part
Nylands ordnandelag	Lag om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland (29.6.2021/615)
Införandelagen	Lag om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (29.6.2021/616)

3. Bakgrund till och syfte med avtalet

Genom detta Avtal kommer Avtalsparterna överens om det ömsesidiga samarbetet och den ömsesidiga arbetsfördelningen för att garantera att de svenskspråkigas språkliga rättigheter, vilka lagstiftningen förutsätter, tillgodoses inom social- och hälsovården.

Sju av Finlands 21 välfärdsområden är tvåspråkiga. Dessa är Östra Nylands, Mellersta Österbottens, Kymmenedalens, Västra Nylands, Vanda och Kervo, Egentliga Finlands samt Österbottens välfärdsområden. Förutom dessa är Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen tvåspråkiga.

De tvåspråkiga välfärdsområdena ska ingå ett samarbetsavtal för att garantera att de svenskspråkigas språkliga rättigheter tillgodoses inom social- och hälsovården. Avtalskyldigheten gäller även Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen. (Ordnandelagen 1 § 3 och 4 mom. samt 39 § 1 och 7 mom.)

Enligt 39 § 2 mom. i ordnandelagen ska det i samarbetsavtalet mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena överenskommas om:

- arbetsfördelningen och samarbetet mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena vid genomförandet av sådana social- och hälsovårdstjänster på svenska där det är nödvändigt för att se till att de språkliga rättigheterna tillgodoses utifrån hur krävande eller ovanlig uppgiften är eller hur stora kostnader den medför;
- arbetsfördelningen och samarbetet i fråga om sådana social- och hälsovårdstjänster på svenska som det är ändamålsenligt att genomföra endast i en del av välfärdsområdena till följd av hur krävande eller ovanlig uppgiften är eller hur stora kostnader den medför samt
- det expertstöd som de tvåspråkiga välfärdsområdena ger varandra vid genomförandet av tjänster på svenska.

Enligt 39 § 2 mom. i ordnandelagen kan det i samarbetsavtalet dessutom överenskommas om annan arbetsfördelning och annat samarbete.

De ovan nämnda välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen hör till tre olika samarbetsområden: Södra Finlands, Västra Finlands och Norra Finlands samarbetsområden. Samarbetsavtalet ska samordnas med samarbetsavtalet för samarbetsområdet enligt 36 § i ordnandelagen.

Det förutsätts i 56 § 5 mom. i införandelagen att det ska avtalas om samarbetet mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena senast den 1 september 2023.

I detta Avtal är det inte fråga om en offentlig upphandling enligt lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) och det är inte heller fråga om att välfärdsområdet bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden (välfärdsområdeslagen 131 §).

Genom detta Avtal inskränks inte en persons rätt att välja vid vilken vårdenhet han eller hon får vård eller rätt att välja den legitimerade yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som behandlar honom eller henne enligt kapitel 6 i hälso- och sjukvårdslagen och inte heller en persons rätt att anhålla om socialtjänster i ett annat välfärdsområde enligt i 55 § i ordnandelagen eller andra rättigheter för Kunden om vilka det har bestämts i den gällande lagstiftningen vid varje tidpunkt.

Parterna konstaterar att Västra Nylands välfärdsområde enligt 33 § i ordnandelagen ska stödja utvecklandet av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet.

4. Godkännande av avtalet samt inlämnande till social- och hälsovårdsministeriet

Enligt 39 § 4 mom. i ordnandelagen ska de tvåspråkiga välfärdsområdena höra social- och hälsovårdsministeriet innan de godkänner samarbetsavtalet mellan de tvåspråkiga välfärdsområdena.

Samarbetsavtalet ska godkännas av samtliga tvåspråkiga välfärdsområdens välfärdsområdesfullmäktige. För HUS-sammanslutningens del ska samarbetsavtalet godkännas av dess högsta beslutande organ. För Helsingfors stads del ska samarbetsavtalet godkännas av dess fullmäktige. (39 § 4 och 7 mom. i ordnandelagen)

Detta Avtal har godkänts:

- i Helsingfors stadsfullmäktige 31.1.2024 § 21,
- i HUS-sammanslutningens stämma 4.10.2023 § 23,
- i Östra Nylands välfärdsområdesfullmäktige 6.6.2023 § 65,
- i Mellersta Österbottens välfärdsområdesfullmäktige 29.5.2023 § 41,
- i Kymmenedalens välfärdsområdesfullmäktige 20.6.2023 § 46,
- i Västra Nylands välfärdsområdesfullmäktige 13.6.2023 § 25,
- i Vanda och Kervo välfärdsområdesfullmäktige 11.9.2023 § 91,
- i Egentliga Finlands välfärdsområdesfullmäktige 14.6.2023 § 88 och
- i Österbottens välfärdsområdesfullmäktige 4.9.2023 § 57.

Det godkända Avtalet ska enligt 39 § 4 mom. i ordnandelagen lämnas in till social- och hälsovårdsministeriet.

Egentliga Finlands välfärdsområde lämnar in det godkända och undertecknande avtalet till social- och hälsovårdsministeriet.

5. Giltighetstid för avtalet

Detta Avtal träder i kraft när det har undertecknats av alla Avtalsparter. Avtalet är i kraft tills vidare.

Giltighetstiden för de avtal som ingåtts om Kårkullas tjänster med stöd av 56 § 1–3 mom. i införandelagen löper ut då detta Avtal träder i kraft.

6. Avtalsstruktur som gäller tjänster

Detta Avtal är ett huvudavtal, på basis av vilket Parterna kan ingå enskilda Serviceavtal om svenskspråkiga tjänster inom social- och hälsovården.

Serviceavtalen kan gälla inbördes försäljning och ömsesidigt köp av en svenskspråkig tjänst som är föremål för Serviceavtalet.

Beställaren har rätt att skaffa motsvarande tjänster även av andra serviceproducenter eller att producera tjänsterna som egen produktion.

Parterna kan även skriftligen separat avtala om överföring av organiseringsansvaret för att trygga tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna för svenskspråkiga.

7. Tjänster som omfattas av samarbetsavtalet

Som bilaga 1 till detta Avtal finns det en serviceförteckning över de svenskspråkiga social- och hälso-tjänster gällande vilka Parterna har identifierat att det finns ett behov av samarbete.

Parterna är berättigade till att ingå avtal som gäller expertstöd. Med expertstöd avses både tjänster som erbjuds kunderna och konsultationstjänster som erbjuds yrkesutbildade personer. De tjänster som erbjuds som expertstöd har definierats noggrannare i Serviceförteckningen (bilaga 1). Punkten 9 i Avtalet tillämpas på prissättningen för expertstöd. Även till övriga delar tillämpas detta Avtal när expertstödet tjänster erbjuds och beställs.

Varje Part kan besluta om försäljning eller köp av tjänster eller om överföring av organiseringsansvaret så länge som den följer sina egna befogenhetsbestämmelser.

Parterna konstaterar att Parterna inte utifrån detta Avtal har någon skyldighet att ingå Serviceavtal eller att anskaffa tjänster av en annan Part ifall att det inte är nödvändigt för att säkra kundernas språkliga rättigheter.

I Serviceförteckningen (bilaga 1) har varje tjänst som en Part erbjuder en annan Part vid tidpunkten då Avtalet undertecknas antecknats separat. Bilagan uppdateras så att den alltid motsvarar den aktuella situationen. Ändringarna och uppdateringarna görs så, att kundernas språkliga rättigheter inte äventyras på grund av ändringarna. Nätverksgruppen för samarbetsavtalet uppdaterar bilagan.

8. Noggrannare innehåll i tjänster samt villkor

Om innehållet i tjänsterna och villkoren avtalas mellan den ifrågavarande Serviceproducenten och Beställaren genom separata Serviceavtal. När ett serviceavtal utarbetas, ska det som har avtalats i kapitlen 6 och 8–16 i detta Avtal beaktas.

När det avtalas om Serviceavtalets giltighet ska det beaktas att Serviceavtalet kan vara i kraft högst tiden för detta Avtals giltighet.

Serviceproducenten ansvarar för att tjänsterna produceras på ett högklassigt och professionellt sätt som beaktar dataskyddet. Serviceproducenten ansvarar för servicens lagenlighet, kvalitet och ändamålsenlighet.

I Serviceavtalen ska Parternas behov av assistans när Serviceavtalet avslutas beaktas.

Utgångsläget är att Kunderna är invånare i Beställarens välfärdsområde. Genom detta Avtal kan man inte inskränka en persons rätt att välja vid vilken vårdenhet han eller hon får vård eller rätt att välja den legitimerade yrkesutbildade person inom hälso- och sjukvården som behandlar honom eller henne enligt kapitel 6 i hälso- och sjukvårdslagen och inte heller en persons rätt att anhålla om socialtjänster i ett annat välfärdsområde enligt i 55 § i ordnandelagen eller andra rättigheter för Kunden om vilka det har bestämts i den gällande lagstiftningen vid varje tidpunkt.

Ifall det inte avtalas att organiseringsansvaret överförs:

- Beställaren behåller organiseringsansvaret enligt § 7 i välfärdsområdeslagen för organisationen av sina lagstadgade uppgifter, för tillgodoseendet av sina invånarens lagstadgade rättigheter samt för andra lagstadgade uppgifter som tillhör organisatören i förhållande till Kunder.
- Beställaren ansvarar för fattandet av myndighetsbeslut som berör Kunder, deras lagenlighet och riktighet samt för tillgodoseendet av sina Kunders rättigheter i beslutfattandet angående beviljandet av tjänsten samt uppgörandet av kund- och serviceplan och specialomsorgsprogram. Serviceproducenten ska lägga fram ett skriftligt förslag för Beställaren ifall den märker ett behov att ändra tjänsten. När kundens situation eller vårdintensitet ändras är Beställaren skyldig att göra upp en ny kund- och serviceplan för kunden.

9. Prissättning

Beställaren ansvarar för att ersätta Serviceproducenten för de kostnader som tjänsteproduktionen har medfört. Parterna avtalar om priserna på tjänsterna i separata Serviceavtal.

Prissättningen baserar sig på Serviceproducentens självkostnadspris. Priserna fastställs på enhetliga grunder för alla Parter och baserar sig på Serviceproducentens produktspecifika prislista. Priserna enligt prislistan ska innehålla alla kostnader som förorsakats av producerandet av tjänsten, inklusive upprätthållande av kapacitet och övervältrade kostnader. Självkostnadspriserna fastställs årligen utgående från Serviceproducentens bokslut eller operativa bokslut. För år 2023 tillämpas en prissättning som baserar sig på de tillfälliga Avtalen som ingåtts i enlighet med införandelagen. De tjänster om vilka det inte tidigare har avtalats prissätts enligt budgeten för år 2023. Det avtalas separat om prissättningen av tjänster som gäller utveckling. Serviceproducenten ska på begäran leverera Beställaren en beräkning över självkostnadsprisets bestämningsgrund.

Prestationspriserna innehåller inte inkomster från kundavgifter, och således uppbär Beställaren kundavgifterna av sina egna kunder.

Ifall föremålet för ett Serviceavtal är en tjänst på vilken 57 § i ordnandelagen tillämpas, ska det som stadgas i 57 § i ordnandelagen beaktas när Parterna avtalar om prissättningen för tjänsten. Ifall social- och hälsovårdsministeriet med stöd av 57 § i ordnandelagen fastställer om grunderna för ersättning för tjänsterna, ska de följas i de Serviceavtal som bestäms med stöd av detta Avtal.

Ifall ett välfärdsområde som verkar som Beställare överför organiseringsansvaret till ett annat välfärdsområde, svarar Beställaren för finansiering av sina uppdrag med stöd av 7 § i välfärdsområdeslagen.

10. Sekretess och dataskydd

Detta Avtal med bilagor är offentligt.

Avtalsparterna konstaterar att när verksamhet enligt detta Avtal verkställs, ansvarar varje Part för sin del för en lagenlig behandlingsgrund för och behandling av kundernas personuppgifter.

I Serviceavtalen avtalar Parterna mer ingående om dataskydds- och datasäkerhetsvillkor samt om lagringen av uppgifter som hänför sig till serviceproduktionen.

11. Skadeståndsansvar

En Part har rätt att få skadestånd för direkt skada som avtalsbrott av en annan Part har orsakat men inte för indirekt skada. Ansvarsbegränsningen gäller inte en situation där en Part har orsakat skadan uppsåtligen eller genom grov oaktsamhet.

I Serviceavtalen avtalar Parterna separat om tjänstespecifikt skadeståndsansvar för varje tjänst.

12. Uppföljning av avtalet och utvärdering av fullgörandet

I 39 § 5 moment i ordnandelagen föreskrivs att fullgörandet av samarbetsavtalet mellan de tvåspråkiga samarbetsområdena ska följas och utvärderas årligen.

Varje Part följer upp fullgörandet av Avtalet och rapporterar om det inom den egna organisationen i enlighet med den egna organisationens regler.

Målsättningen är, att Parterna i samarbete definierar de förfaringssätt och indikatorer genom vilka fullgörandet av avtalet och tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna utvärderas och följs upp.

För att samordna Avtalsparternas verksamhet ordnas det regelbundet ett gemensamt möte som består av representanter för Avtalsparterna, vilket kallas **Nätverksgruppen för samarbetsavtalet**. Det ordnas åtminstone fyra möten per år, två under vårperioden och två under höstperioden. Avtalsparterna utnämner sina representanter i Nätverksgruppen för samarbetsavtalet. Nätverksgruppen för samarbetsavtalet väljer årligen en ordförande bland sina medlemmar.

Nätverksgruppen för samarbetsavtalet för en uppdaterad serviceförteckning över svenskspråkiga tjänster inom social- och hälsovården, gällande vilka Parterna har identifierat ett behov av samarbete samt över de välfärdsområden som erbjuder tjänsterna (bilaga 1 till Avtalet).

Avtalsparterna konstaterar att Nätverksgruppen för samarbetsavtalet inte är ett beslutsfattande organ och att det inte har några befogenheter. De tjänsteinnehavare som bereder och verkställer ärenden som har behandlats i Nätverksgruppen för samarbetsavtalet i sina egna organisationer ansvarar för att ärendena bereds och besluten fattas och verkställs.

Enligt 39 § 5 mom. i ordnandelagen finns det bestämmelser om nationalspråksnämndens skyldighet att lägga fram förslag om ändring av avtalet och följa hur avtalet fullgörs i 33 § i välfärdsområdeslagen. Enligt 33 § i välfärdsområdeslagen är nationalspråksnämndens uppgift att komma med förslag om innehållet i ett i 39 § i ordnandelagen avsett avtal om samarbetet och arbetsfördelningen mellan tvåspråkiga välfärdsområden, lämna utlåtande om avtalet till välfärdsområdesfullmäktige samt följa fullgörandet av avtalet. När det gäller Helsingfors stad finns bestämmelser om nationalspråksnämndens uppgifter på motsvarande sätt i 19 § i Nylands ordnandelag.

13. Force majeure

Som befrielsegrund (force majeure) betraktas en sådan ovanlig händelse som hindrar att Avtalet fullgörs och påverkar fallet och som har inträffat efter det att Avtalet ingicks och som Parterna inte haft någon orsak att beakta när de ingick Avtalet. Dessutom ska händelsen vara oberoende av Parterna och dess hindrande effekt inte kunna undanröjas utan oskäliga merkostnader eller oskälig tidsförlust. Sådana händelser kan vara krig, uppror, inre oroligheter, myndigheters tvångsrekvisition eller beslag för offentligt behov, import- eller exportförbud, naturkatastrof, avbrott i den allmänna samfärdseln eller energidistributionen, strejk eller annan arbetskonflikt eller eldsvåda eller någon annan omständighet med lika betydande och ovanliga verkningar som är oberoende av Parterna.

Om fullgörandet av en förpliktelse i avtalet fördröjs på grund av force majeure, ska tiden för att fullgöra avtalsförpliktelsen förlängas så mycket som det kan anses skäligt med beaktande av alla omständigheter som påverkar fallet.

Avtalsparterna ska genast underrätta varandra om att force majeure har inträffat och när det har upphört. Senast därefter ska Parterna avtala om hur hindret har påverkat leveransen.

Varje Part har rätt att häva avtalet helt eller delvis, om fullgörandet av Avtalet fördröjs med mer än fyra (4) månader på grund av att force majeure fortsätter att råda.

Parterna avtalar i Serviceavtalen tjänstespecifikt om säkerställandet av kontinuiteten i tjänsterna samt om den eventuella inverkan av force majeure på fullgörandet av avtalsförpliktelserna.

14. Ändring och uppsägning av avtalet

Avtalsparterna konstaterar att detta Avtal har utarbetats förpliktat av tidsschemat i enlighet med 56 § 5 mom. i införandelagen och att Avtalsparterna inte nödvändigtvis känner till alla detaljer som verkställandet av Avtalet förutsätter vid tidpunkten för utarbetandet av Avtalet. Till följd av detta förbinder Avtalsparterna sig till att i gott samförstånd utvärdera Avtalets innehåll och verkställande och att göra de preciseringar och ändringar som krävs i Avtalet för att främja dess verkställande, ifall sådana behov framkommer efter Avtalets ikraftträdande.

Enligt 39 § 5 mom. i ordnandelagen kan ändringar i Avtalet göras på förslag från ett eller flera tvåspråkiga välfärdsområden eller på initiativ från social- och hälsovårdsministeriet.

Ändringar i avtalet ska göras skriftligt. Annan ändring är utan verkan.

Avtalsparterna är medvetna att ändringar i Avtalet förutsätter att social- och hälsovårdsministeriet hörs.

En uppdatering av Serviceförteckningen betraktas inte som avtalsändring.

Ifall ordnandelagen till sitt innehåll ändras betydande, förbinder Avtalsparterna sig att se över detta Avtal och Serviceavtalen i tillämpliga delar.

Parterna har ingen rätt att ensidigt säga upp detta Avtal.

Till den del det är fråga om ändrande av ett Serviceavtal eller ändrande eller avslutande av tjänster för en enstaka Kund, avtalar Parterna om villkoren som berör detta i Serviceavtalen.

15. Överföring av avtalet

En Part har inte rätt att överföra Avtalet helt eller delvis till en tredje part utan samtycke av alla de övriga Parterna.

Ifall uppdrag hos en Part överförs helt eller delvis till en tredje offentligrättslig aktör, förbinder sig Parterna att förhandla om en eventuell överföring av Avtalet.

Parterna avtalar separat om villkor som berör överföring av Serviceavtal i Serviceavtalen.

16. Meningsskiljaktigheter och lagstiftning som tillämpas

Meningsskiljaktigheter som berör Avtalet avgörs i första hand genom ömsesidiga förhandlingar.

Ifall Parterna inte uppnår enighet om ärendet, avgörs meningsskiljaktigheter som berör tolkning av detta Avtal som förvaltningsvistemål hos förvaltningsdomstol. Meningsskiljaktigheter som berör Serviceavtal avgörs vid tingsrätten på Serviceproducentens hemort.

På Avtalet och Serviceavtalen tillämpas finsk lag.

17. Underskrifter

Detta Avtal har undertecknats elektroniskt. Vardera Part har ett autentiskt avtalsexemplar.

HELSINGFORS STAD

Juha Jolkkonen, sektorchef för social-, hälsovårds- och räddningssektorn

HUS-SAMMANSLUTNING

Matti Bergendahl, verkställande direktör

ÖSTRA NYLANDS VÄLFÄRDSOMRÅDE

Max Lönnqvist, välfärdsområdesdirektör

MELLERSTA ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE

Mikko Komulainen, välfärdsområdesdirektör

KYMMENEDALENS VÄLFÄRDSOMRÅDE

Harri Hagman, välfärdsområdesdirektör

VÄSTRA NYLANDS VÄLFÄRDSOMRÅDE

Sanna Svahn, välfärdsområdesdirektör

VANDA OCH KERVO VÄLFÄRDSOMRÅDE

Timo Aronkytö, välfärdsområdesdirektör

EGENTLIGA FINLANDS VÄLFÄRDSOMRÅDE

Tarmo Martikainen, välfärdsområdesdirektör

ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE

Marina Kinnunen, välfärdsområdesdirektör

18. Bilagor

1. Serviceförteckningen vid tidpunkten för avtalets undertecknande (förteckningen uppdateras)